

POLITYKA EKOLOGICZNA DLA WOJEWÓDZKICH SAMORZĄDOWYCH JEDNOSTEK ORGANIZACYJNYCH

Podstawowym celem, dla którego wprowadza się politykę ekologiczną wojewódzkim samorządowym jednostkom organizacyjnym jest ochrona środowiska, a w szczególności wzrost świadomości ekologicznej pracowników i Klientów poszczególnych instytucji.

Efektywna realizacja zadań powierzonych przez Marszałka Województwa, Zarząd Województwa i Sejmik Województwa w połączeniu ze świadomym działaniem polegającym na zrównoważonej gospodarce energią elektryczną, ciepłą, wodą i odpadami, przy jednoczesnym monitorowaniu ilości zużywanych surowców oraz wprowadzeniu proekologicznej polityki zakupów, to dostarczanie najwyższej jakości usług publicznych.

Realizując powierzone zadania należy wziąć pod uwagę aspekt ekologiczny we wszystkich obszarach, w których występuje.

Niniejsza Polityka wskazuje obszary, w ramach których świadome podejmowanie działań ekologicznych przyczyni się do ograniczenia negatywnego wpływu poszczególnych jednostek na środowisko, tj. m.in.:

- 1) efektywne zarządzanie energią elektryczną i ciepłą;
- 2) racjonalne zarządzanie wodą;
- 3) zapobieganie powstawaniu odpadów i racjonalne postępowanie z tymi, które powstały;
- 4) zarządzanie materiałami eksploatacyjnymi;
- 5) proekologiczna polityka zakupów;
- 6) edukacja ekologiczna pracowników i Klientów.

Stworzenie ekologicznego miejsca pracy to w większości stosowanie prostych rozwiązań, które zależą od codziennych nawyków osób w nim pracujących. Dlatego też edukacja ekologiczna pracowników jest najważniejszym elementem niniejszej polityki. Tylko zaangażowanie i współpraca zespołu, pozwolą na sukcesywne postępy w oszczędnym gospodarowaniu papierem, wodą czy minimalizację wytwarzania odpadów. Bez odpowiedniej komunikacji w sprawie właściwych postaw ekologicznych, zainteresowanie i zaangażowanie pracowników do włączenia się w działania pro-środowiskowe będzie utrudnione. Tym samym za celowe uznaje się systematyczne prowadzenie wszelkich szkoleń i instruktaży z przedmiotowej tematyki.

Poniżej przedstawiono **katalog działań obligatoryjnych do realizacji** oraz **katalog działań rekomendowanych do realizacji** przez daną wojewódzką samorządową jednostkę organizacyjną, w podziale na poszczególne obszary środowiskowe. Tym samym zobowiązuje się kierowników oraz pracowników wojewódzkich samorządowych jednostek organizacyjnych do zmiany dotychczasowych zachowań, nieuwzględniających w wystarczającym stopniu kwestii środowiskowych, na postępowanie służące zminimalizowaniu negatywnego wpływu na środowisko.

Katalog działań obligatoryjnych i rekomendowanych dla wojewódzkich samorządowych jednostek organizacyjnych

Zaproponowane w niniejszej polityce ekologicznej działania, nie stanowią katalogu działań zamkniętych, a stosowanie ich odpowiednio do charakteru, skali oraz aspektów środowiskowych związanych z działalnością poszczególnych wojewódzkich samorządowych jednostek organizacyjnych, przyczyni się do stworzenia ekologicznego miejsca pracy, w większości za sprawą zmiany nawyków i korzystania z prostych rozwiązań.

EFEKTYWNE ZARZĄDZANIE ENERGIĄ ELEKTRYCZNĄ I CIEPLNĄ

Działania obligatoryjne:

- Wymiana oświetlenia na energooszczędne
- Ograniczenie zużycia energii poprzez wprowadzenie prostych zasad prośrodowiskowych oraz zmianę nawyków, m.in.:
  - korzystanie (w miarę możliwości) z oświetlenia naturalnego
  - dostosowanie ilości gotowanej wody do aktualnych potrzeb
  - wietrzenie pomieszczeń krótkie, ale gruntowne
  - niezastawianie kaloryferów, dbanie o ich czystość (zastawione, zakurzone – gorzej grzeją)
  - racjonalne używanie termostatów (przykręcanie urządzeń, gdy w pomieszczeniu jest za ciepło)
  - używanie niszczarek tylko do utylizacji dokumentów wymagających trwałego usunięcia danych
  - ustawienie automatycznej hibernacji komputerów i monitorów (stosowanie wygaszacza ekranu nie zmniejsza zużycia prądu przez monitor)
  - całkowite wyłączenie urządzeń po zakończeniu pracy (w przypadkach uzasadnionych)
  - racjonalne korzystanie z klimatyzacji

Działania rekomendowane:

- Zastosowanie oświetlenia inteligentnego (czujniki ruchu, system czasowego wyłączenia w miejscach ograniczonego przebywania)
- Wprowadzenie systemu zarządzania energią
- Stosowanie rozwiązań uniemożliwiających używanie klimatyzacji przy otwartych oknach

RACJONALNE ZARZĄDZANIE WODĄ

Działania obligatoryjne:

- Racjonalne korzystanie z wody
- Niezwłoczne zgłaszanie informacji o ciekących kranach i innych usterkach przyczyniających się do utraty wody

Działania rekomendowane:

- Wymiana zestawów WC na zestawy wodooszczędne
- Wymiana kranów na krany wodooszczędne (napowietrzające wodę)
- Wykorzystanie wody deszczowej
- Wprowadzenie procedury mającej na celu skrócenie czasu usunięcia awarii urządzeń wodnych

ZAPOBIEGANIE POWSTAWANIU ODPADÓW I RACJONALNE POSTĘPOWANIE Z TYMI, KTÓRE POWSTAŁY

- Stosowanie zasady redukcji wytwarzania, ponownego wykorzystania i recyklingu odpadów:

Działania obligatoryjne:

Przygotowanie odpadów do ponownego użycia, odzysk surowców wtórnych.
Wytwarzane odpady należy segregować w celu odzyskania jak największej ich ilości do ponownego użycia lub poddania recyklingowi.

Podstawowe frakcje segregacji odpadów:

- szkło
- papier
- metale i tworzywa sztuczne
- odpady zmieszane
- odpady ulegające biodegradacji (bioodpady)

Każdy powinien uczestniczyć w systemie segregacji odpadów. Wymaga to minimalnego zaangażowania i wyrobienia pewnego nawyku wprowadzonego w życie.

Działania rekomendowane:

Zmniejszanie ilości odpadów – np. poprzez redukcję ilości zużywanego papieru (obszar – Zarządzanie materiałami eksploatacyjnymi)

Powtórne wykorzystanie:

- rezygnacja z jednorazowych plastikowych kubków, talerzy, sztućców, zastępowanie ich naczyniami wielokrotnego użytku – również podczas spotkań, narad, szkoleń, konferencji
- korzystanie (o ile to możliwe) z wody z kranu zamiast wody butelkowanej
- używanie dystrybutorów wody lub wprowadzenie systemu filtrującej wodę (zamiast zakupu wody w plastikowych butelkach)
- ewentualny zakup wody w butelkach szklanych, zwrotnych
- korzystanie z długopisów z wymiennymi wkładami
- używanie papieru z makulatury

ZARZĄDZANIE MATERIAŁAMI EKSPLOATACYJNYMI

Działanie obligatoryjne:

- Redukcja ilości zużywanego papieru
  - Korzystanie z opcji dwustronnego drukowania (również kserowania)
  - Ponowne wykorzystywanie zadrukowanych z jednej strony kartek
  - Niedrukowanie, gdy nie jest to konieczne (używanie stopki w wiadomościach elektronicznych zniechęcających do wydruku ich treści).
- Redukcja ilości zużywanego plastiku
  - Ograniczenie wykorzystywania koszulek plastikowych w segregatorach
  - Stosowanie w segregatorach przekładek papierowych zamiast plastikowych
  - Stosowanie odpowiednich formatów kopert.

Działanie rekomendowane:

- Wprowadzenie elektronicznego systemu obiegu dokumentów

PRO-EKOLOGICZNA POLITYKA ZAKUPÓW

Działanie obligatoryjne:

- Podejmowanie decyzji dotyczących zakupu i inwestycji z uwzględnieniem ich wpływu na środowisko

Działanie rekomendowane:

- Realizacja zielonych zamówień publicznych

EDUKACJA EKOLOGICZNA PRACOWNIKÓW I KLIENTÓW

Działanie obligatoryjne:

- Stałe zwiększanie świadomości ekologicznej pracowników wojewódzkich samorządowych jednostek organizacyjnych oraz angażowanie ich do propagowania i stosowania zasad ochrony środowiska w życiu codziennym

Działania rekomendowane:

Propagowanie działań dotyczących ochrony środowiska poprzez:

- Udostępnienie miejsc postojowych dla rowerów
- Dostęp do kabin prysznicowych dla pracowników dojeżdżających rowerem
- Dostęp do bezpłatnych biletów podczas wykonywania obowiązków służbowych (w celu zwiększenia korzystania z transportu publicznego)
- Zapewnienie możliwości ładowania pojazdów elektrycznych
- Promocję zasad carpoolingu (wspólnych przejazdów samochodem)
- Działania edukacyjne skierowane do pracowników w zakresie m.in.: segregacji odpadów, ograniczenia wykorzystania odpadów, oszczędzania energii elektrycznej, oszczędzania energii cieplnej, ekonomicznego drukowania, poprawnego korzystania z klimatyzacji przez pracowników.

Ponadto **działaniem rekomendowanym** dla wojewódzkich samorządowych jednostek organizacyjnych, obejmującym swym zakresem ww. obszary jest monitoring m.in. zużycia energii elektrycznej i cieplnej, wody oraz wytworzonych odpadów celem uzyskania mierzalnych wartości do analiz i ciągłego doskonalenia.

Treść niniejszej polityki środowiskowej została rozpowszechniona wśród pracowników samorządowych wojewódzkich jednostek organizacyjnych oraz udostępniona do publicznej wiadomości.